

Pál uram lábnyomán ballagtomban szörzött énekek

LACKFI JÁNOS

1. Másikféle üdőről

*„Jégen építettett háznak állapotja,
Szappanyos tajtéknak festett buborékja”
(Esterházy Pál)*

*Járdalván jártomban, jővén csak jöttömben
Eszemben azt vöttem,
Miserint mi csak van, virággá kicsattan,
Tenyészőén cirkalmas alakban.*

*Aztán mind megherod, zörgő vázzá darvad,
Lám, üdő, hatalmad!
Minden él üdőben, semmi sincs üdőtlen,
Csepp lesz, mi hatalmas előbben.*

*Lám, nyíló baracknak gyümölcsét szakasszad,
De percét válasszad!
Ha óráddal nézed s kanállal kiméred
Érését, ő dolgát nem érted.*

*Hisz néki keblében gyülemlik bővében
Nap, szél, víz egyképpen.
Amidőn túlcsordul, mikor napja fordul,
Letépned tanácsos akkortul.*

*Minden teremtménybe fövényóra téve,
Szemeknek pergése.
Embernek, állatnak nem számra adatnak
Úr-mérte akói napjoknak.*

*Úgy, mint növevénynek, nőttén emberlénynek,
Húsosul test, lélek.
Figyelmezz, múlásod les reád romlásod,
S ha nem élsz óráddal, megbánod.*

Légy magvából hatalmas, formás, szép, alkalmas,
Szavamban meghallgass!
Testedben békesség, lelkedben édesség,
Üdödöt gömbölygesd, kiteljék!

2. Az isteni tekintetről

„Tenger mélységeinek alkotása előtt,
Én örökké voltam minden üdők előtt.”
(Esterházy Pál)

Hol lelsz oly tekintetet,
Melytől a kő béreped,
S habár házak nem omolnak,
Ki s mit tesz, tekintheted?
Ki s mit tészén...

Hol szörzöl oly kémlelőt,
Mely percentvén fejtetőt
Kihuzgálja eszme-férgét,
Égit-földit, kártevőt?
Égit-földit...

Hol terem oly szemgoló,
Borzas testen átható,
Mellyel veres, béviül mérges
Emberszív is látható?
Emberszív is...

Hol vennél oly ókulát,
Mely mindenben mélyre lát,
Anyja jonhán áttekintvén
Idvezelni csepp bubát?
Idvezelni...

S még olyat, mely létet ad,
Magba látván lombokat,
Sík vidékbe döfke várat,
Rútba szépet oltogat?
Rútba szépet...

S még olyat, mely elveszen
S hozzá mégis így teszen,
Zörgős halált elkevervén
Mézes léttel édesen?
Mézes léttel...

Szemed égre emeled,
Aztán beszélged szemed,
Fel s be nézvéén egyazonnal
Ott a választ megleled.
Ott a válasz...

3. Az halakról

„Potykák fickándoznak széles tekenyőben,
Mint pacsirta madár magas levegőben”
(Esterházy Pál)

Nemde midőn sétálsz erdőn,
Megeredvén zápor,
Kékiül szájad, csordul göncöd,
Vacogásra ázol?

Ugye nyomban haladsz jobban,
S jutván jó lakodba,
Vetkezvén friss inget szednél,
Tűznél száradozva?

Vedd elmédbe, vaj' hány éve
Sok-nagy vízi férgek
Úgy tenyésznek nedvességben,
Épp el nem enyésznek.

Levegőjük buborgatván
Habogva szipkázzák,
Mind csak foszló szutyadékból
Hengergeti házáat.

Nézd a szegényt, essen szíved,
Mint fogyatéék mívet,
Vízbe vagyon gabalyítva,
Kivonván nem élhet!

Úszójukkal csapadoznak,
Szemük majd kibuggyan,
Mint kinek nagy ijedségben
Ina s lelke roggyan.

S ládd az embert, győzelemmel
Ki magát áltatja,
Pikkkel helyett páncélpityke
Testére aggatva.

*Magát vélné sebhetlennek,
Szeme léssen halszem,
Ha benső kór furdancs-vége
Bőrén majd kidöccen.*

*Tekétsd halnak állapattyát,
Mint röpdös ég-vízben,
Tűzöd nyársra, s te is nyárson
Végzed végül itt lenn.*

*Sohsem szomjas, mindig innya,
Keze-lába híja,
Mégis Urunk jelképe lőn
Mint az meg van írva.*

GERENDAY MÁRIA

Nagyanyám gyásza

Az olaszországi Piave folyó mentén veszítette el a Monarchia 1918-ban az első világháborút. Az olasz hadsereg gáttakkal zárta el a hegyről lerohanó folyót, majd katonái a csata idején a zsilipeket kinyitották. A lezúduló víz elsöpörte a magyar sereg nagy részét. A hazatérő katonák egyike közölte a kisvárosi ismerősökkel, hogy nagyanyám fiát „már a cápák eszik”.

*Ott ül a kert kavicsos útján
A szilvafák mellé helyezett padon.
Arcát sűrű könnyzáró borítja,
Siratja harminc éve elesett fiát,
Már harminc éve siratja.
Gyásza szívét emészti,
Fejében fészkel,
Csontjait átjárja,
Könnyét fakasztja.*

*Ó, Ó, Ó,
O figlio, figlio, figlio,
figlio, moroso giglio!
Évtizedek kéjesszemű falánk cápái
Zabálják emléked, te drága,
Haláltól örökké fiatal gyerek.
A Piave vérázott, árdúlt vidékét
Úgy hoztad tudatomba, akaratlan,
Mint a sós víztől súlyos terhet ölembe.*